

Briefadvies

Complex Project 'Tussennota Complex Project Havengebied Antwerpen'

Brussel, 24 juli 2018

Foto: VR, dossier "tussennota"

De Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij adviseert de beleidsmakers, in hoofdzaak de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement, over landbouw en visserij in de brede zin van het woord. De adviezen, zoals vastgesteld door de belanghebbenden vertegenwoordigd in de adviesraad, passen in een gedragen politieke besluitvorming.

Adviesvraag: Tussennota Complex Project Realisatie extra containerbehandelingscapaciteit in het havengebied Antwerpen

Advies aan: Ben Weyts - Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn
Kopie naar: Joke Schauvliege - Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw

Ontvangst adviesvraag: 4 juli 2018

Adviestermijn: 19 augustus 2018

Goedkeuring raad: 24 juli 2018

Adviesnummer: 2018-10

Dossierhouder: Wouter Vanacker - wvanacker@serv.be

Contactpersoon: Koen Carels – kcarels@serv.be

De heer Ben Weyts
Vlaams Minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme, en Dierenwelzijn
Martelaarsplein 7
B-1000 Brussel

Contactpersoon	Uw kenmerk	Ons kenmerk	Brussel
Koen Carels – kcarels@serv.be	02/07/2018	SALV_2018-10	24 juli 2018

Briefadvies ‘tussennota’ complex project realisatie van extra containerbehandelingscapaciteit in het havengebied Antwerpen

Mijnheer de minister

De Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij wenst u middels onderhavig briefadvies te adviseren over de ‘Tussennota complex project realisatie van extra containerbehandelingscapaciteit in het havengebied van Antwerpen’, waarvoor de Raad een adviesvraag ontving op 4 juli 2018.

Krachtlijnen:

- **Behoud de afstemming met het geheel van de havenontwikkeling**
- **Beperk de directe ruimte-inname.**
- **Verduidelijk en beperk de indirecte ruimte-inname**
- **Kwantificeer de totale ruimte-inname van landbouwgronden**

De Raad vraagt om de maximale vrijwaring van het landbouwareaal als een doorslaggevend argument te hanteren bij de keuze tussen de verschillende alternatieven en bij de uitwerking van het gekozen voorkeursalternatief. Tegelijk vraagt de adviesraad meer duidelijkheid omtrent het bredere geheel van ruimtelijke ontwikkelingen waarbinnen het complex project zich situeert, en waarbinnen de keuze voor het voorkeursalternatief moet worden afgewogen.

Situering

Op 15 juli 2016 heeft de Vlaamse Regering beslist om het planningsproces voor de realisatie van extra containerbehandelingscapaciteit in het havengebied van Antwerpen op te starten. Voor dit planningsproces wordt de procesaanpak voor “complexe projecten” toegepast.

Wettelijk kader

Op 25 april 2014 heeft de Vlaamse Regering het decreet betreffende complexe projecten¹ goedgekeurd. Door de belangrijke processtappen en procesprincipes decretaal vast te leggen, kan het besluitvormingsproces over projecten van groot maatschappelijk en ruimtelijk strategisch belang op een meer transparante wijze verlopen.

In hoofdstuk 2 van het decreet worden de verschillende fasen in de besluitvormingsprocedure beschreven.

Een complex project omvat de volgende 4 procesfasen met drie beslissingsmomenten:

- een verkenningsfase die uitmondt in een startbeslissing (artikel 7);
- een onderzoeksfase van de verschillende alternatieven, op basis van een alternatievenonderzoeksnota en eindigend met een voorontwerp van voorkeursbesluit en, vervolgens, in een voorkeursbesluit (artikel 8-17);
- een uitwerkingsfase dat eindigt met de bekendmaking en inwerkingtreding van het projectbesluit (artikel 18-27);
- een uitvoerings- en monitoringsfase (artikel 42).

De onderzoeken en procedures verlopen op een geïntegreerde manier.

De uitvoering van het decreet is geregeld via het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2014².

Procesverloop van onderhavig Complex Project

Rond de jaarwisseling van 2016-2017 vond de publieke raadpleging over de alternatievenonderzoeksnota plaats. Hierna kon een geïntegreerd onderzoek van acht alternatieven van start gaan. Op 17 januari 2018 werd een negende alternatief voorgesteld, op basis van bouwstenen uit de bestaande alternatieven. De tussennota die nu voorligt is een procedurele tussenstap tussen enerzijds de beschikbare ontwerp-onderzoeksresultaten en anderzijds het voorontwerp van voorkeursbesluit, naar aanleiding van de opmaak van dat bijkomende onderzoeksalternatief. Momenteel bevindt dit proces zich op het einde van de onderzoeksfase. Het is de bedoeling dat er aan het einde van de onderzoeksfase slechts één duidelijk voorkeursalternatief gekozen wordt in het voorontwerp van voorkeursbesluit en het voorkeursbesluit, dat in de uitwerkingsfase verder zal geconcretiseerd worden.

Advies

Gelet op de mogelijk impact op landbouw wenst de SALV onderstaande aandachtspunten voor het verdere proces te formuleren:

¹ [Decreet](#) betreffende complexe projecten.

² [Besluit van de Vlaamse Regering](#) tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014.

[1] Behoud de afstemming met het geheel van de havenontwikkeling

Bij aanvang van het planningsproces situeerde het complex project zich nog in het grotere geheel van toen voorliggende GRUP's ('Afbakening zeehavengebied Antwerpen' en 'Havenontwikkeling Linkerscheldeoever'). Intussen werd een groot deel van die GRUP's vernietigd door de Raad van State en is het veel moeilijker om de samenhang met de andere ontwikkelingen in en rondom het havengebied op basis van de voorliggende tussennota te kunnen beoordelen. Nochtans kan de keuze die in dit complex project gemaakt wordt niet losgezien worden van die andere ontwikkelingen. In de tussennota wordt niet aangegeven hoe met die gewijzigde context wordt omgegaan. De SALV beveelt aan om dit beter in beeld te brengen vooraleer besluiten worden genomen.

[2] Beperk de directe ruimte-inname

Voor de landbouwsector is het belangrijk dat ook alternatieven worden onderzocht die geen inname van landbouwgronden met zich meebrengen. De SALV vraagt bovendien om alternatieven te selecteren die eveneens als bouwstenen in de onderzoeksfase van het project werden opgenomen, en waarvan de impact op de ruimere ruimtelijke context gunstig is. De SALV vraagt de beleidsmakers om de gunstige impact op die bredere ruimtelijke context als een doorslaggevend argument in het ontwerp-voorkeursbesluit te valoriseren.

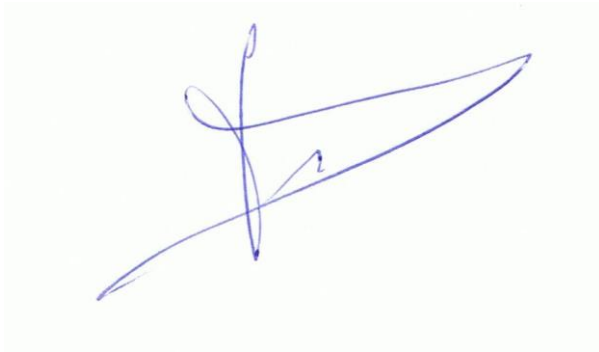
[3] Verduidelijk en beperk de indirecte ruimte-inname

De tussennota geeft onvoldoende aan wat de 'externe' gevolgen zijn van de keuzes die gemaakt worden of hoe die verder in het proces in beeld worden gebracht. Zo wordt bijvoorbeeld het aspect van mogelijke natuurcompensaties, wat nochtans een grote ruimtelijke impact en maatschappelijke kostprijs heeft, niet in beeld gebracht. Voor de landbouwsector is dit echter essentieel. In het verleden gaf eenzelfde havenontwikkeling dikwijls tweemaal aanleiding tot een vermindering van het landbouwruimte: éénmaal rechtstreeks door de havenontwikkeling zelf en een tweede maal door de natuurcompensaties die voor die ontwikkeling gevraagd werden. De SALV vraagt dan ook dat bij de keuze van een alternatief grondig bekeken wordt welke natuurcompensaties er nodig zijn, en welke vormen die natuurcompensaties kunnen aannemen. Een aanpak die inzet op het verhogen van de kwaliteit van de bestaande natuurgebieden en het uitbreiden van de capaciteit voor het beheer ervan, heeft de voorkeur. Zonder in te boeten op de te realiseren natuurwaarden kan het beleid de mogelijke impact op de landbouwsector tot een minimum herleiden.

[4] Kwantificeer de totale ruimte-inname van landbouwgronden

Tot slot vraagt de Raad dat zowel de potentiële directe als de indirecte ruimte-inname op landbouwgronden voor de verschillende alternatieven ook duidelijk gekwantificeerd zou worden.

Hoogachtend

A handwritten signature in blue ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke, set against a light green background.

Hendrik Vandamme

voorzitter